

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy w sierpniu 2014 r.**

1. Ocena realizacji zadań w jednostkach organizacyjnych finansowanych z budżetu wojewody:

Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy realizuje zadania w oparciu o kwartalne plany pracy zatwierdzone przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora. Zadania Inspekcji wynikają z przepisów prawa, wdrażane są w wyniku zastosowania kryteriów postępowania kontrolnego, opartego o przeprowadzoną analizę ryzyka. Propozycje tematów kontroli zgłaszane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Kujawsko-Pomorskiego Wojewodę, Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz obywateli (konsumentów artykułów rolno-spożywczych).

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów
Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy w sierpniu 2014 r., zestawiono poniżej:**

A. Kontrole planowe ogółem: 27, w tym:

a) kontrola u ekologicznych producentów rolnych w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, wg programu kontroli GI-BRE-re-4301-2/14

Celem kontroli u producentów ekologicznych, w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, jest sprawdzenie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez jednostki certyfikujące (JC) u ekologicznych producentów rolnych oraz czy prowadzona przez tych producentów produkcja jest zgodna z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Prawidłowość kontroli przeprowadzonych przez JC oznacza ich skuteczność, rzetelność i zgodność z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

W omawianym zakresie kontrole przeprowadzono w 1 gospodarstwie ekologicznym. Kontrola ta miała charakter tzw. kontroli nadzorowanej, której celem było sprawdzenie sposobu produkcji ekologicznej przez producenta ekologicznego, poprzez weryfikację prawidłowości i skuteczności kontroli prowadzonej przez inspektora rolnictwa ekologicznego w obecności inspektorów WIJHARS.

W trakcie kontroli nadzorowanej inspektor rolnictwa ekologicznego dokonał lustracji całego gospodarstwa, wnikliwej weryfikacji dokumentów i oceny zastanego stanu gospodarstwa.

W „*Protokole kontroli ...*” inspektor rolnictwa ekologicznego odnotował następujące niezgodności:

- „zmiany nie są wprowadzane zgłoszeniem”,
- „brak oświadczenia GMO”,

- „zastosowano niezgodne środki ochrony roślin w gospodarstwie znajdują się przeterminowane środki”,
- „zastosowanie środka ALL Clear do mycia opryskiwacza. W gospodarstwie znajdują się niedozwolone środki Siarkol extra 15 kg (przeterminowane) All Clear, Cuproflow 375 SC, Siarka granulowana, Nufosate 360 SL)”,
- „zastosowano niezgodne nawozy – w gospodarstwie znajduje się nawóz ekolist Mangan siarczan amonu zakłady azotowe Tarnów”,
- „brak podziału produktów używanych do produkcji ekologicznej od wykorzystywanych do produkcji nieekologicznej”,
- „na ogrodzie warzywnym sadzonki porzeczki”.

W toku kontroli inspektorzy WIJHARS potwierdzili wystąpienie nieprawidłowości opisanych przez inspektora rolnictwa ekologicznego. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy wystosował do producenta *Zalecenia pokontrolne*.

b) prawidłowość klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP wg programu kontroli GNK-07-IR-02

Celem kontroli była weryfikacja rzeźni trzody chlewnej pod kątem obowiązku prowadzenia klasyfikacji tusz w systemie EUROP oraz sprawdzenie prawidłowości prowadzonych czynności. Szczegółowy zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie:

- kwalifikacji i upoważnienia rzeczoznawcy do klasyfikowania tusz wieprzowych,
- legalizacji wagi, dokumentacji kalibracji wagi,
- poprawności sporządzania protokołów z ustalenia klas jakości tusz wieprzowych i okres ich przechowywania,
- prawidłowości obróbki półtuszy wieprzowych,
- czasu oceny uformowania i otluszczenia oraz ważenia tusz,
- prawidłowości określenia sumarycznego wskaźnika korygującego masę tuszy w %,
- dokumentacji wystawianej dostawcom żywca i porównanie z dokumentacją zakładową (zgodność w zakresie masy, klasy mięsności),
- ustalenie prezentacji tusz wieprzowych, stosowanej w zakładzie.

W ww. zakresie przeprowadzono kontrole w 9 podmiotach. Potwierdzono prawidłowość prowadzonej klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP we wszystkich skontrolowanych ubojniach.

c) kontrola w zakresie jakości handlowej wyrobów garmażeryjnych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-08/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej wyrobów garmażeryjnych, głównie wyrobów z nadzieniem np. pierogów, pyz, krokietów, kartaczy, ze szczególnym uwzględnieniem:

- jakości handlowej tych wyrobów w zakresie zgodności z wymaganiami, których spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta,
- prawidłowości znakowania opakowań z uwzględnieniem obowiązujących przepisów,
- sposobu składowania i transportu mrożonych wyrobów, zapewniającego zachowanie właściwej jakości handlowej.

Dodatkowo, celem kontroli było zbadanie surowców sojowych stosowanych do produkcji wyrobów garmażeryjnych, na obecność organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz identyfikacja modyfikacji genetycznych, a także sprawdzenie:

- prawidłowości znakowania przeznaczonych do obrotu produktów zawierających GMO, składających się z GMO lub wyprodukowanych z GMO, z uwzględnieniem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1829/2003 z dnia 22 września 2003 roku *w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy*,
- przestrzegania przez użytkownika GMO obowiązku przekazywania i przechowywania wymaganej dokumentacji dotyczącej surowców i wyrobów gotowych zawierających produkt GMO, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1830/2003 z dnia 22 września 2003 roku *dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE*,
- sposobu składowania i transportu produktów zawierających GMO, składających się z GMO lub wyprodukowanych z GMO, zapewniającego zachowanie właściwej jakości handlowej ww. produktów oraz zapobiegającego kontaminacji GMO.

W przedmiotowym zakresie kontrole zaplanowano w 6 podmiotach. W pięciu przypadkach kontrole zakończyły się sporządzeniem notatki służbowej, z uwagi na brak przedmiotowego asortymentu w kontrolowanych podmiotach, zawieszenie bądź zakończenia przez podmiot prowadzenia działalności gospodarczej.

Kontrolę przeprowadzono w jednym podmiocie. Ocenę znakowania wyrobów garmażeryjnych inspektorzy WIJHARS w Bydgoszczy przeprowadzili na podstawie 2 próbek przedmiotowego asortymentu, tożsamego z próbkami pobranymi w celu wykonania analiz laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni. Prawidłowość znakowania potwierdzono we wszystkich skontrolowanych próbkach. Analizy laboratoryjne również potwierdziły prawidłową jakość asortymentu.

W przypadku omawianego podmiotu zastosowano sankcje karną w postaci mandatu o wartości 200,00 zł na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669) za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania lub obrotu artykułami rolno-spożywczymi.

d) kontrola w zakresie prawidłowości znakowania wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-10/14

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości znakowania 4 wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, takich jak:

- soki i nektary owocowe, warzywne i owocowo-warzywne,
- napoje bezalkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem napojów na bazie soków owocowych,
- fermentowane napoje winiarskie,
- piwo.

Potrzeba przeprowadzenia przedmiotowej kontroli wynikała z dużej różnorodności asortymentu soków i nektarów, piwa, napojów bezalkoholowych i fermentowanych napojów winiarskich dostępnych na rynku. Ponadto, dotychczasowe kontrole tych grup produktów wykazały szereg nieprawidłowości w oznakowaniu tych wyrobów. Z uwagi na fakt, iż etykieta jest podstawowym źródłem informacji, którą otrzymuje konsument, istotne jest egzekwowanie od przedsiębiorców właściwego znakowania produktów.

W przedmiotowym zakresie kontrole przeprowadzono w 7 podmiotach. W celu weryfikacji prawidłowości znakowania pobrano próbki z 14 partii napojów bezalkoholowych, 8 partii piwa, 3 partii soków oraz 7 partii fermentowanych napojów winiarskich. Nieprawidłowości w zakresie znakowania nie stwierdzono.

e) kontrola w zakresie jakości handlowej przetworów mięsnych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-9/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej przetworów mięsnych, w tym:

- Wędlin z jednego kawałka mięsa lub sprawiających wrażenie jednego kawałka – typu wędzonka – szynki, balerony, polędwice, boczki, ogonówki itp.; konserw (również pasztetów) w słoikach, puszkach i osłonkach aluminiowych i kiełbas suszonych.
- przetworów mięsnych, niezależnie od gatunku zwierzęcia, z którego wykorzystano mięso i/lub surowce,

- sprawdzenie zgodności z deklaracją producenta z uwzględnieniem identyfikacji surowców pochodzenia zwierzęcego, ze względu na duże prawdopodobieństwo fałszowania wyrobów niedeklarowanym składnikiem,
- weryfikacja prawidłowości znakowania na zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w tym również dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (GTS).

Kontrolę w zakresie jakości handlowej przetworów mięsnych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-9/14 i w związku ze skargą konsumenta przeprowadzono w jednym podmiocie.

Ocenę organoleptyczną przetworów mięsnych inspektorzy WIJHARS w Bydgoszczy przeprowadzili na podstawie 3 próbek przedmiotowego asortymentu, tożsamego z próbkami pobranymi do oceny znakowania oraz badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni.

W zakresie znakowania, we wszystkich skontrolowanych partiach stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- w oznakowaniu wyrobu gotowego oraz specyfikacji w wykazie składników wymieniono „mięso drobiowe” (24%) natomiast zgodnie z oświadczeniem oraz przedstawionym dokumentem HDI składnikiem zastosowanym do produkcji jest „MOM”,
- nie umieszczono informacji „pakowany w atmosferze ochronnej”,
- zastosowano zapis „domowy”,
- w oznakowaniu produktu, na etykiecie w wykazie składników, zamieszczono „cukier” gdy faktycznie do produkcji zastosowano „glukozę” będącą składnikiem mieszanki „Peklomas”,
- zastosowano skrót „temp.”,
- w oznakowaniu produktu na, etykiecie w wykazie składników, nie zamieszczono „aromatu”, będącego składnikiem mieszanki „Schulter-mix oG”,
- zastosowano niepoprawny zapis „wzmacniacz smaku: glutaminian sodu”, a powinno być „wzmacniacz smaku: glutaminian monosodowy”,
- w wykazie składników nie wskazano obecności alergenu „seler” w aromacie będącym składnikiem mieszanki SOVAROM Szyńka staropolska,
- zastosowano zapis „regulator kwasowości: (...) dioctan sodu”, a powinno być „regulator kwasowości: (...) octany sodu”.

Na podstawie wyników analiz laboratoryjnych, przeprowadzonych przez Laboratorium Specjalistyczne GIJHARS w Gdyni w próbce przetworów mięsnych stwierdzono zaniżoną zawartość białka (wynik: 11,7% +/- 0,2; deklaracja: min 13%) oraz obecność mięsa oddzielonego mechanicznie (MOM), którego producent nie deklaruje. Wobec podmiotu wszczęto postępowanie celem wydania decyzji administracyjnej.

f) kontrola w zakresie jakości handlowej przetworów zbożowych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-11/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej przetworów zbożowych w zakresie zgodności z deklaracją producenta, a także prawidłowości znakowania opakowań jednostkowych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, w tym również dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (GTS). Produktami priorytetowymi są: mąki, kasze, płatki śniadaniowe oraz musli. Wybór tematyki kontroli wynika z różnego asortymentu przetworów zbożowych dostępnych na rynku oraz powszechnego spożycia i dostępności tych produktów głównie dla przeciętnego konsumenta o średniozamożnym portfelu. Ta grupa produktów ostatni raz była kontrolowana przez IJHARS w 2010 r.

W omawianym zakresie kontrole zaplanowano w trzech podmiotach. Ocenę prawidłowości znakowania inspektorzy WIJHARS przeprowadzili na podstawie 3 próbek przedmiotowego asortymentu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W celu wykonania analiz laboratoryjnych przez Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni, pobrano próbki z 6 partii przetworów zbożowych. Wyniki badań potwierdziły ich prawidłową jakość.

Jeden z podmiotów ukarano mandatem karnym w wysokości 100,00 zł na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669) za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia podjęcia albo prowadzenia lub zaprzestania działalności w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania lub obrotu artykułami rolno-spożywczymi.

B. Kontrolę doraźną na wniosek Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeprowadzono w 2 podmiotach.

W związku z przekazaniem przez Komisję Europejską informacji o zamiarze uruchomienia dodatkowego mechanizmu wsparcia, spowodowanego rosyjskim embargiem, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął nadzwyczajne środki związane z wycofaniem owoców i warzyw z rynku.

Środki wycofania z rynku, mają być ukierunkowane w szczególności na bezpłatną dystrybucję świeżych owoców i warzyw do organizacji humanitarnych i pomocowych oraz innych instytucji społecznych, jak również mają uwzględniać odszkodowania dla producentów za „niezbieranie” lub „zielone zbiory”. Komisja Europejska zadeklarowała, że pomoc finansowa zostanie skierowana do grup i organizacji producentów owoców i warzyw oraz producentów indywidualnych.

Ponadto poinformowano, że stosowane przepisy zostaną przyjęte przez Komisję Europejską prawdopodobnie w piątek (22 sierpnia br.) a opublikowane zostaną na początku września. Przedmiotowy mechanizm obowiązuje od dnia 18 sierpnia 2014 roku. Przyznanie pomocy wymaga

przeprowadzenia przez Wojewódzkie Inspektoraty Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych odpowiednich działań.

W ramach przedmiotowego mechanizmu, na wniosek Agencji Rynku Rolnego, WIJHARS zobowiązane są do przeprowadzenia bieżących kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, przeznaczonych do organizacji humanitarnych, pomocowych lub innych instytucji społecznych. W omawianym zakresie inspektorzy WIJHARS w Bydgoszczy przeprowadzili w sierpniu br.2 kontrole, w obu przypadkach potwierdzono prawidłową jakość handlowa ogórka świeżego.

C. Kontrole doraźne na wniosek Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeprowadzono w 3 podmiotach.

- Kontrolę w zakresie jakości handlowej lodów, wg programu kontroli GI-BKJ-403- 13/14 przeprowadzono w ramach toczącego się wobec podmiotu postępowania administracyjnego. Czynności kontrolne wykazały nieprawidłową jakość handlową jednej partii lodów tj. obecność sztucznych aromatów charakterystycznych dla danego smaku lodów (piperonal) niezgodnych z deklaracją producenta. Z tego tytułu Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy wszczął postępowanie administracyjne celem wydania decyzji.
- Kontrolę w zakresie jakości handlowej owoców tj. borówek, w związku ze skargą konsumencką dotyczącą niedowagi opakowań jednostkowych borówek oraz braku ich oznakowania przeprowadzono w jednym podmiocie. W toku czynności urzędowych, kontroli poddano wszystkie partie owoców borówki świeżej znajdujące się w kontrolowanym podmiocie. Stwierdzono oferowanie do sprzedaży 5 różnych partii borówek (o gramaturze 250 g oraz 500 g) pochodzących od dwóch dostawców/producentów. Ustalono, że partie borówek poddane kontroli były opakowane w jednostkowe pudełka plastikowe typu PET, opatrzone etykietami trwale przymocowanymi do opakowań zawierających wszystkie dane zgodnie z wymaganiami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 594/2013 z dnia 21 czerwca 2013 roku zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 w odniesieniu do norm handlowych w sektorze owoców i warzyw oraz w sprawie sprostowania wymienionego rozporządzenia wykonawczego. W omawianym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.
- Kontrolę doraźną Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy w zakresie nadzoru pracy rzeczoznawców

do pobierania próbek ziarna zbóż i jego przetworów, nasion roślin strączkowych i nasion roślin oleistych przeprowadzono w jednym podmiocie.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż do każdej dostarczonej partii sporządzany jest dokument dostawy podpisany przez dostawcę oraz przyjmującego wraz z wynikami analizy jakościowej. W dniu kontroli dokonano sprawdzenia sposobu pobrania próbek oraz zabezpieczenia wtórników. Potwierdzono, iż rzeczoznawcy posiadają wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu pobierania prób ziarna zboża, przestrzegają obowiązujących przepisów prawa w zakresie wykonywanych czynności, właściwie zabezpieczają i archiwizują pobrane próbki, rzetelnie wykonują obowiązki przewidziane dla rzeczoznawcy.

- D.** Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy oraz sporządzanie protokołów niezbędnych do dopuszczenia towaru do obrotu
- Ilość wydanych protokołów kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy: **67**
- E.** Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wykonywana na wniosek przedsiębiorców, zakończona wydaniem świadectwa jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych
- Ilość wydanych świadectw jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych: **15**
- F.** Kontrola jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na zgodność z przepisami Unii Europejskiej zakończona wydaniem odpowiedniego dokumentu stosowanego w UE
- Ilość wydanych świadectw zgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **2**
 - Ilość wydanych protokołów niezgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **0**
- G.** Prowadzenie rejestrów według wytycznych Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
- H.** Sporządzanie okresowych i doraźnych sprawozdań, informacji zbiorczych, meldunków oraz analiz, które obejmują przedmiotowy zakres kontroli artykułów rolno-spożywczych.